

Liikkuva koulu-asiantuntijalausunto Liikunnallinen elämäntapa

Sivistysvaliokunta 26.2.2025

Kirsi Naukkarinen, johtava asiantuntija, Liikkuva koulu, Opetushallitus

kirsi.naukkainen@oph.fi

OPETUS- JA
KULTTUURIMINISTERIÖ

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSEN

Likes
by jamk

Liikunnallisen elämäntavan edistäminen

- Koulupäiväisen aikaisen liikkumisen hyödyistä on paljon niin kansallista kuin kansainvälistä tutkimusnäyttöä. Merkittävien positiivisten terveystulosten lisäksi voidaan kiinnittää huomiota liikunnallisen elämäntavan edistämisen kouluyhteisön arkea ja toimintakulttuuria tukeviin hyötyihin, kuten esimerkiksi oppimisen edistämiseen, yhteisöllisyyteen ja osallisuuteen. Tutkimustulokset liikkumisen ja oppimisen yhteydestä osoittavat, että liikkumista on tarkoituksenmukaista lisätä rakenteisiin ja toiminnan sisältöihin perusopetuksessa.
- Perusopetuslain 2 § lisäys on konkreettinen reagointi lasten ja nuorten toimintakykyä, terveyttä ja hyvinvointia kuormittavaan ns. istuvan elämäntavan globaaliin haasteeseen.
 - 7–15-vuotiaista vain noin kolmasosa (36 %) raportoi saavuttavansa liikkumissuosituksen (LIITU 2022)
- Valtakunnallisen Liikkuva koulu -toiminnan tavoitteena on kehittää perusopetuksen toimintakulttuuria liikkumista tukevaksi ja liikkumiseen kannustavaksi. Toiminnassa on kyse arkisten toimintatapojen muutoksesta: istutaan vähemmän, tuetaan oppimista toiminnallisilla menetelmillä, liikutaan välitunneilla, kuljetaan koulumatkat aktiivisesti ja kestävästi. Oleellista on edistää lasten hyvinvointia **päivittäin**
- Liikkuva koulu -toiminnalla voidaan tukea koulujen toimintakulttuurin muutosta ja koulupäivien rakennetta liikkumisen lisäämistä ja istumisen vähentämistä suosivaksi (Karvi 2019). Arvioinnissa nostettiin myös esille, että koulut ovat toiminnassaan eri vaiheissa, jolloin myös edellytykset toiminnan jatkumiselle kouluissa ovat erilaiset.
- Perusopetuksen aktiivisen toimintakulttuurin vakiinnuttamisen tukeminen ja rakenteelliset ratkaisut edellyttävät ohjaavien asiakirjojen kuten perusopetuslain sekä opetussuunnitelman perusteiden riittävän vahvoja kirjauksia.
- **Hallituksen esityksessä ei ole kyse oppiainetasosta, vaan koko perusopetuksen arjesta ja toimintakulttuurin kehittämisestä liikunnallista elämäntapaa tukevaksi.**

Liikkuva koulu –vaikutuksia: Koulutaso (Nykytilan arviointi)

Kehitys yhdeksässä lukuvuodessa (2015–16, n=623 => 2023–24, n=710)

Liikkuva koulu

Toiminnan organisoiminen

42 % **69 %**

Hyvinvoinnin ja liikkumisen edistäminen on kirjattu koulun OPS:iin

48 % **68 %**

Liikkuva koulu -toiminta on kirjattu kuntastrategiaan, kunnan hyvinvointistrategiaan tai muuhun vastaavaan asiakirjaan

Opetus

35 % **63 %**

Toiminnallisia menetelmiä hyödynnetään eri aineiden oppitunneilla

15 % **28 %**

Koulun opetustiloja on muokattu siten, että ne lisäävät toiminnallisuutta oppitunneilla

Osallistuminen ja osallisuus

40 % **57 %**

Oppilaat ovat mukana suunnittelemassa ja järjestämässä koko koulun yhteisiä liikunnallisia tapahtumia

36 % **52 %**

Koulussa tuetaan henkilökunnan hyvinvointia ja liikkumista

Yhteistyö

22 % **46 %**

Koulu tekee yhteistyötä kunnan eri hallintokuntien kanssa (opetus-, nuoriso-, liikunta- sekä tekninen toimi) liikunnallisen elämäntavan edistämiseksi

26 % **59 %**

Koulu tekee yhteistyötä paikallisten toimijoiden kanssa (mm. liikuntaseurat, järjestöt, yritykset)